

## Nr 117.

Av herrar **De Geer** i Hanaskog och **Hammarlund**,  
*angående åtgärder för utveckling och stabilisering  
av potatisodlingen.*

Vid upprepade tillfällen har för riksdagen framlagts förslag om ökat stöd för potatisodlingen, medförande möjlighet till utökning av denna odling i trakter, där densamma är av synnerligen stor betydelse, speciellt för det mindre jordbruket. Riksdagen har också vid upprepade tillfällen beslutat vissa stödåtgärder för ifrågavarande näringsgren men dock icke i den grad, att odlingen har kunnat utvecklas till den omfattning, den tidigare haft. I vissa distrikt och speciellt å sandjordarna i Kristianstads län är potatisodlingen så nödvändig för jordbruket, att dess bibehållande och utveckling måste anses vara en nödvändighet för jordbrukets bärighet. Jordbrukarna i dessa trakter hava aldrig kunnat förstå, varför statsmakterna ej velat lämna sådant stöd åt potatisodlingen, att den kunnat få utvecklas till tidigare omfattning.

Några av de åtgärder, som äro av särskild vikt få genomförda för potatisodlingens utveckling, anföras här nedan, ehuru de samtliga tidigare i olika motioner framförts för riksdagen. Jordbrukarna anse alltjämt, att förbud för import av utländsk matpotatis vore synnerligen väl motiverat. Det medges, att importen till kvantiteten ej är så betydande, men den medför nedtryckande och oroande verkningar vid försäljningen av matpotatis, särskilt i Stockholm. Jordbrukarna i de speciella potatisdistrikten hoppas därför, att riksdagsmajoriteten snarast skall frågå sin uppfattning att icke vilja stoppa importen av potatis.

För utvecklingen av odlingen av matpotatis är givetvis av yttersta vikt, att handeln organiseras på bästa möjliga sätt, vilket ju också eftersträvas av producenternas olika organisationer. För potatisen såväl som för så många andra jordbruksalster gäller, att skillnaden i producent- och konsumentpriset måtte kunna kraftigt nedbringas. Potatisen är ju en nödvändighetsartikel sedan länge tillbaka i vårt land, och konsumtionen skulle säkerligen kunna alltmera utökas, om blott frakter, distributionskostnader m. m. kunde i hög grad reduceras, så att varan kunde säljas i de stora konsumentorterna till mera rimliga priser än vad som nu oftast är förhållandet.

Ett allmänt önskemål från potatisodlarna är, att avsättningen av fabrikspotatis till brännerier och stärkelsefabriker kunde bli jämnare och ske med mindre växlingar de olika åren både beträffande kvantiteter och priser. Man anser allmänt, att vid odling av fabrikspotatis borde införas något system, liknande det som gäller vid sockerbetsodlingen, d. v. s. så att en viss teckning av odlingsareal kunde genomföras varje år. Tidigt på våren

borde en dylik teckning kunna göras och ett visst lägsta pris också till odlarna kunna garanteras. Sedermera under t. ex. försommaren bör ett tilläggspris kunna fastställas.

Beträffande det så mycket omdiskuterade priset å råbrännvinet hava potatisodlarna aldrig kunnat inse, att det kan vara något statsintresse att varje år söka pressa ned priset till så låg nivå, att potatisodlarna icke kunna få skäligt betalt för sin vara. Det vore synnerligen önskvärt, att riksdag och regering ville genomdriva utan onödigt uppskov, att de vederbörande, som bestämma brännvinspriset och därmed också potatispriset, nödgades gå in för en något högre och mot jordbruket mera rättvis prisnivå än den, som i allmänhet brukat fastställas. Jordbrukarna hava ej minst under senaste åren påtagit sig mycket stora nya utgifter, bland annat genom bättre löneförmåner åt jordbruksarbetarna. Kompensation för dessa nya utgifter anses nog allmänt vara berättigad. En sådan kompensation, som skulle gagna speciellt det mindre jordbruket, vore att fastställa bättre pris å potatisen och ordna så, att hela potatisodlingen kunde utvecklas till arealen.

Det har icke varit vår avsikt att i denna motion uppräknat alla de metoder, som kunde finnas för potatisodlingens utveckling. Vi hava endast givit några exempel. Det synes oss vara ganska uppenbart, att vad som behöves för här omnämnda näringsgrens utveckling endast är, att statsmakterna frångå den ståndpunkt, som jordbrukarna aldrig kunnat förstå, d. v. s. att vidtaga så knappa stödåtgärder, att potatisodlingen icke kunnat utvecklas.

Under hänvisning till de synpunkter, som av oss här ovan framhållits, hemställas,

att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t framhålla det önskvärda däri, att sådana åtgärder av Kungl. Maj:t vidtagas, som kunna befordra en utveckling av potatisodlingen och ett stabiliserande av denna näringsgren genom tillräckliga priser för producenterna.

Stockholm den 20 januari 1937.

*Arvid De Geer.*

*Nestor Hammarlund.*

---